

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilgi Sistemi

AKADEMİK PROGRAMLAR

BOLOGNA

KURUMSAL

ÖĞRENCİLER İÇİN BİLGİ

Burdasınız : Ana Sayfa Lisansüstü Fizik Etkileşen Çift Yıldızlar I **Ders Bilgileri**

Ders Bilgileri

DERS BİLGİLERİ

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	U.Kredi	AKTS
Etkileşen Çift Yıldızlar I	FZ5054		3 + 0	3,0	7,5

Ön Koşullar	Yok

Dersin Dili	Türkçe
Dersin Seviyesi	Yüksek Lisans
Dersin Türü	Seçmeli
Dersin Verilişi	Yüzyüze
Dersin Koordinatörü	Doç. Dr. Esin SOYDUGAN
Dersi Verenler	Doç. Dr. Esin SOYDUGAN
Dersin Yardımcıları	
Dersin Amacı	Etkileşen çift yıldızlarının fiziksel süreçlerinin ve evrimlerinin anlaşılması.
Dersin İçeriği	Etkileşen çift yıldız türlerine ayrıntılı bir bakış-I. Etkileşen çift yıldız türlerine ayrıntılı bir bakış-II. Etkileşen çift yıldızların gözlemsel özellikleri. Işık, dikine hız ve dönem değişimleri-I. Işık, dikine hız ve dönem değişimleri-II. Çift sistemlerde kütle transferi ve kaybı. Küçük ve orta kütleli çiftlerin evrimi-I. Küçük ve orta kütleli çiftlerin evrimi-II. Büyük kütleli etkileşen çiftlerin evrimi. Etkileşen çiftlerinin evrimlerinin son basamağı-I. Etkileşen çiftlerinin evrimlerinin son basamağı-II. X-ışın çiftleri. Çift yıldızların evrim modelleri-I. Çift yıldızların evrim modelleri-II.
Ders Öğrenme Çıktıları	1) Etkileşen çift yıldızların evrimi hakkında bilgiye sahiptir. 2) Etkileşen çift yıldızlardaki fiziksel mekanizmaları açıklar.

DERS AKIŞI

Hafta	Konular	Kullanılan Öğretim Yöntem ve Teknikler	Ön Hazırlık
1. Hafta	Etkileşen çift yıldız türlerine ayrıntılı bir bakış-I.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
2. Hafta	Etkileşen çift yıldız türlerine ayrıntılı bir bakış-II.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
3. Hafta	Etkileşen çift yıldızların gözlemsel özellikleri	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
4. Hafta	Işık, dikine hız ve dönem değişimleri-I.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
5. Hafta	Işık, dikine hız ve dönem değişimleri-II.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	

Hızlı Erişim

Fizik (YL)

- Kazanılan Derece
- Kazanılan Derecenin Seviyesi
- Kazanılan Derece Gereklilikleri ve Kurallar
- Kayıt Kabul Koşulları
- Önceki Öğrenmenin Tanınması
- Program Tanımı
- Program Yeterlilikleri
- Mezunların Mesleki Profili
- Bir Üst Kademeye Geçiş
- Öğretim Programı
- Sınavlar, Değerlendirme ve Notlandırma
- Mezuniyet Koşulları
- Eğitim Türü
- Bölüm Başkanı(ya da Eşdeğeri)
- Değerlendirme Anketi
- TYYYÇ

Ders Bilgileri

- Ders Bilgileri
- DERS AKIŞI
- Kaynaklar
- Değerlendirme Sistemi
- Ders Kategorisi
- Dersin Kazanımlarının Program Yeterlilikleri ile İlişkisi
- AKTS / İş Yükü Tablosu

6. Hafta	Çift sistemlerde kütle transferi ve kaybı.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
7. Hafta	Küçük ve orta kütleli çiftlerin evrimi-I.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
8. Hafta	Ara-sınav	Yazılı sınav.	
9. Hafta	Küçük ve orta kütleli çiftlerin evrimi-II.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
10. Hafta	Büyük kütleli etkileşen çiftlerin evrimi.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
11. Hafta	Etkileşen çiftlerinin evrimlerinin son basamağı-I.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
12. Hafta	Etkileşen çiftlerinin evrimlerinin son basamağı-II.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
13. Hafta	X-ışın çiftleri.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
14. Hafta	Çift yıldızların evrim modelleri-I.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
15. Hafta	Çift yıldızların evrim modelleri-II.	Ders anlatımı, ödevler ve uygulama.	
16. Hafta	Final sınavı.	Yazılı sınav.	

KAYNAKLAR

Kaynaklar
"Evolutionary Processes in Binary and Multiple stars", Peter Eggleton, 2006, Cambridge University Press
"An Introduction to close binary stars", R.W. Hilditch, 2001, Cambridge University Press.
"Çift Yıldızlar", Cafer, İbanoğlu, 2004, Ege Üniversitesi Fen Fakültesi Yayınları No:192.

ÖLÇME DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Kullanılan Ölçme Değerlendirme Yöntem ve Teknikleri		
Arasınav (%40), Final Sınavı (%60).		
Yarıyıl İçi Çalışmalar	Sayısı	Katkı Yüzdesi
Ara Sınav 1	1	40
Toplam	1	40
Yarıyıl Sonu Çalışmalar	Sayısı	Katkı Yüzdesi
Final	1	60
Toplam	1	60
Yıl İçinin Başarıya Oranı		40
Yarıyıl Sonu Çalışmalar		60
Toplam		100

DERS KATEGORİSİ

Ders Kategorisi	Katkı Yüzdesi
Temel Meslek Dersleri	% 100

DERSİN KAZANIMLARININ PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE İLİŞKİSİ

Program Yeterlilik	Katkı Düzeyi	DK1	DK2

PY1	5	4	5
PY2	3	4	3
PY3	5	4	5
PY4	5	5	4
PY5	5	4	5
PY6	5	4	5
PY7	5	4	5
PY8	5	4	5
PY9	4	4	4
PY10	3	3	3
PY11	3	3	3
PY12	5	4	5
PY13	4	3	4
PY14	4	4	3
PY15	5	4	5

*DK = Ders Kazanımı.

	0	1	2	3	4	5
Katkı Düzeyi	Yok	Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek

AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU

Etkinlik	Sayı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ders Saatleri (14 hafta)	14	3	42
Final Sınavına Hazırlanma	1	47	47
Ara Sınavlara Hazırlanma	1	45	45
Labaratuvar	3	8	24
Final	1	3	3
Ara Sınav 1	1	3	3
Ders Dışı Çalışma	14	2	28
Toplam İş Yüğü			192
Toplam İş Yüğü / 25.5 (s)			7.53
Dersin AKTS Kredisi			8